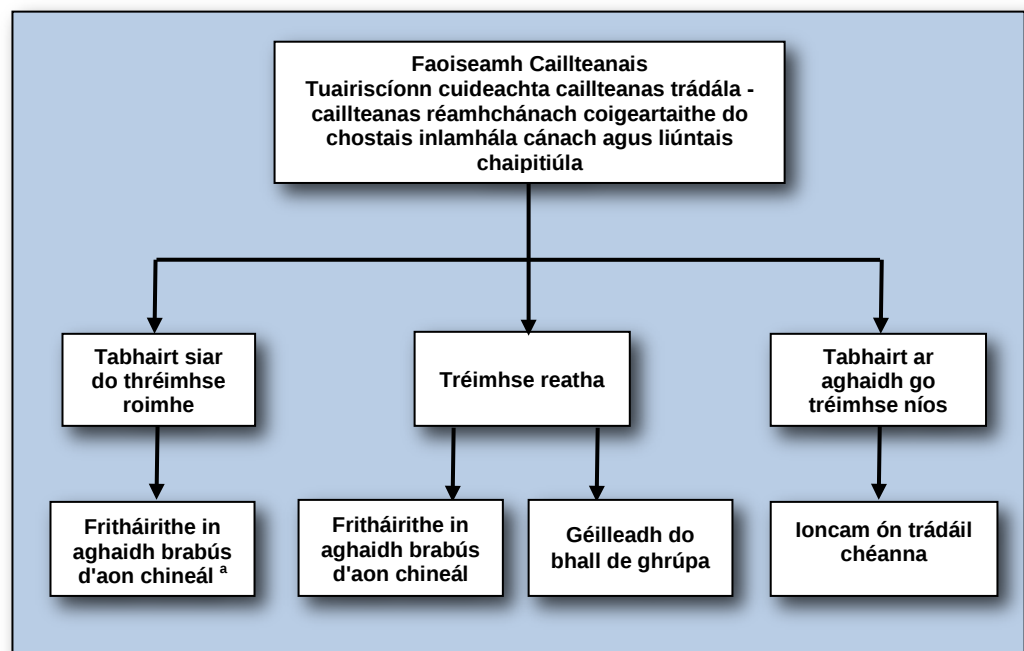

26 Caillteanais Chánach Corparáide

- 26.1** Dlífear Cáin Chorporáide ar chuideachtaí i leith an bhrabúis uile a éiríonn as ioncam nó gnóthachtálacha. I gcás go dtuairiscíonn cuideachta caillteanas trádála i dtréimhse chuntasaíochta, féadtar an caillteanais sin a úsáid le faoiseamh a fháil ó íocaíocht Chánach Corparáide ar bhealaí éagsúla mar atá leagtha amach i bhFíor 26.1.
- 26.2** Ar feadh roinnt blianta roimh 2011, ní raibh luach carnach caillteanas ar fáil chun cur in aghaidh brabúis sa todhchaí san áireamh i dtuairisceáin Chánach Corparáide. Go dtí deireadh 2010 agus í sin san áireamh, ní raibh oibleagáid ar chuideachtaí caillteanas a dhearbhu ar a dtuairisceán ach sa bhliain inar gineadh an caillteanas. Ní raibh ceangal orthu aon chaillteanais neamhúsáidte a athdhearbhú i mblianta ina dhiaidh sin ach sa mhéid go mba mhian leo aon chuid de chaillteanais blianta eile a fhritháireamh in aghaidh brabús, an bhliain sin. D'ainneoin gur cuireadh mionsonraí caillteanas a thabhaigh cuideachta ar fáil do na Coimisinéirí Ioncaim go bliantúil, ní raibh taifead acu de luach carnach caillteanas a bhí ar fáil do chuideachtaí le fritháireamh sa todhchaí. Rinne siad méid na gcaillteanas neamhúsáidte a bhí ar fáil le tabhairt ar aghaidh go blianta sa todhchaí a ríomh agus úsáid á baint as an eolas a bhí ar fáil agus as meastacháin leibhéil na gcaillteanas a úsáideadh maidir le grúp-fhaoiseamh.¹

Fíor 26.1 Faoiseamh caillteanais Chánach Corparáide

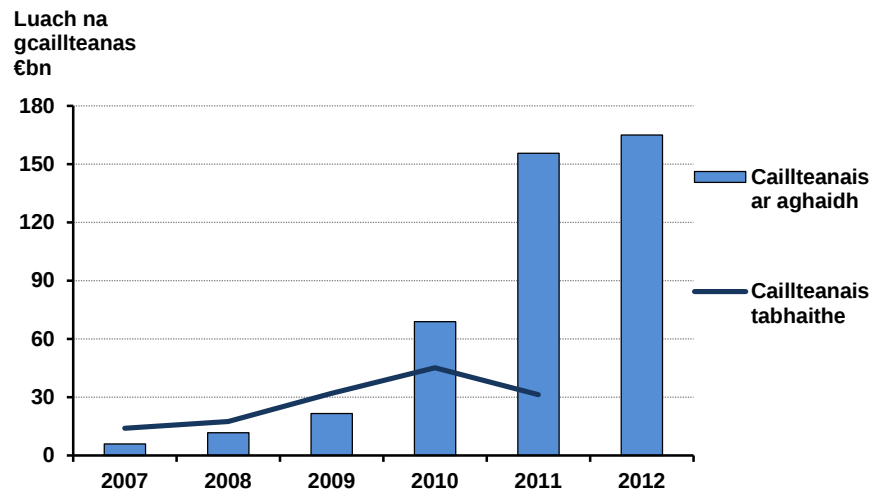
Nóta: a I gcás go n-éiríonn cuideachta as an trádáil agus go dtuairiscíonn caillteanas sa dá mhí dhéag dheireanach trádála, féadtar an caillteanas seo a thabhairt siar agus a úsáid le hioncam trádála a laghdú den trádáil chéanna sna trí bliana roimhe sin.

¹ Forálann Alt 411 den Acht Comhdhlúite Cánach 1997 do chóras faoisimh do chaillteanais trádála faoinar féidir caillteanas baill amháin de ghrúpa a fhritháireamh in aghaidh brabús ó bhall eile den ghrúpa.

Treocht i gCaillteanais ar Fáil chun a Fhritháireamh

- 26.3** Leagtar amach an treocht i gcaillteanais mheasta a tugadh ar aghaidh ó thréimhse cuntasáochta roimhe sin agus caillteanais fhógartha a tabhaíodh sna tréimhsí cuntasáochta 2007 go 2011 i bhFíor 26.2.

Fíor 26.2 Treocht i gcaillteanais ar aghaidh agus caillteanais tabhaithe, 2007 go 2012^{a,b}

Foinse: Tuairisceáin Chánach Corparáide do thréimhsí cuntasáochta dar críoch idir 2007 agus 2011.

Nótaí: a Caillteanais amháin, níl liúntais chaipitiúla san áireamh

b Is iad caillteanais 2012 ar aghaidh na caillteanais mheasta neamhúsáidte ag deireadh 2011.

- 26.4** Bhí caillteanais a tabhaíodh in 2011 thart ar 30% níos ísle ná in 2010 ag beagán sa bhreis ar €31 billiún. Titim ghéar ar chaillteanais a tabhaíodh san earnáil airgeadais agus árachais an phríomhchúis leis seo. Ach ina dhiaidh sin, b'ionann caillteanais san earnáil sin, áfach, agus breis agus 75% de na caillteanais uile a tuairiscíodh in 2011.
- 26.5** Ag deireadh 2010, rinne na Coimisinéirí Ioncaim meastachán go raibh thart ar €119 billiún caillteanas a bhí fanta gan úsáid. Ach bhí caillteanais tuairiscithe a tugadh chun cinn ar na tuairisceáin Chánach Corparáide do 2011 €37 billiún níos airde ag €156 billiún. Eascaíonn cuid shuntasach den mhéadú ar chaillteanais tugtha ar aghaidh de bharr céimeanna a thóg na Coimisinéirí Ioncaim chun cáilíocht a gcuid eolais faoi chaillteanais a fheabhsú. Bhí na Coimisinéirí Ioncaim rannpháirteach le roinnt de na cuideachtaí is mó a rinne caillteanais chun a chinntiú go raibh sonraí ar chaillteanais charnacha á dtabhairt ar aghaidh ina dtuairisceáin do 2010. Ina theannta, tá leasú déantar ar fhormáid an tuairisceáin Chánach Corparáide do 2011 agus do bhlianta todhchaí chun a cheangal ar gach cuideachta a caillteanais charnacha a chur san áireamh.
- 26.6** In 2011, bhí iomlán €205 billiún ar fáil chun a fhritháireamh in aghaidh brabúis (2010: €141 billiún). Chuimsigh sé seo
- caillteanais de €156 billiún a tugadh ar aghaidh
 - caillteanais de €31 billiún a tabhaíodh in 2011
 - liúntais chaipitiúla arbh ionann agus €18 billiún.

- 26.7** Agus eolas á úsáid a fuarthas ó thuairisceáin Chánach Corparáide 2011, measann na Coimisinéirí loncaim gur úsáideadh thart ar €22.7 billiún de chaillteanais agus de liúntais chaipitiúla chun méid na Cánach Corparáide iníoctha le haghaidh 2011 nó do thréimhsí níos luath a laghdú.¹ D'fhág sé seo go raibh laghdú de €2.8 billiún measta ar fháltais Chánach Corparáide.
- 26.8** Measann na Coimisinéirí loncaim go raibh €165 billiún caillteanas agus €18 billiún de liúntais chaipitiúla fanta gan úsáid ag deireadh 2011 agus tá siad ar fáil le tabhairt ar aghaidh sna blianta todhchaí. Braitheann a mhéid is a bheidh tionchar ag na caillteanais ar fháltais todhchaí Cánach Corparáide ar na brabúis todhchaí a rinne na cuideachtaí a bhfuil na caillteanais á n-iompar acu.

Caillteanais Earnálacha agus Liúntais Chaipitiúla

- 26.9** Is ionann trí earnáil den gheilleagar agus 77% de na caillteanais agus na liúntais chaipitiúla atá ar fáil chun tabhairt ar aghaidh ag deireadh 2011 agus is ionann ceithre earnáil agus 16% eile. Leagtar amach mionsonraí na gcaillteanas agus na liúntas caipitiúla a bhí ar fáil agus a úsáideadh in 2011 agus nár úsáideadh i ndeireadh 2011 de réir earnála i bhFíor 26.3.

Fíor 26.3 Meastachán caillteanas agus liúntas caipitiúla ar fáil, úsáidte agus neamhúsáidte ag deireadh na bliana, 2011

Earnáil	Caillteanais ar fáil 2011 ^a	Úsáidte in 2011		Caillteanais chun cinn 2012
		€ bn	%	
Gníomhaíochtaí airgeadais agus árachais	116.3	4.5	4%	111.8
Gníomhaíochtaí riaracháin agus seirbhíse tacaíochta	23.1	5.7	25%	17.4
Foirgníocht	12.0	0.9	8%	11.1
Eolas agus cumarsáid	9.8	1.3	13%	8.5
Déantúsaíocht	13.2	5.1	39%	8.1
Iompar agus stóras	8.0	1.1	14%	6.9
Trádáil mhórdhíola agus miondhíola	8.1	1.5	19%	6.6
Eile ^b	14.7	2.6	18%	12.1
Iomlán	205.2	22.7	11%	182.5

Foinse: Tuairisceáin Chánach Corparáide 2011

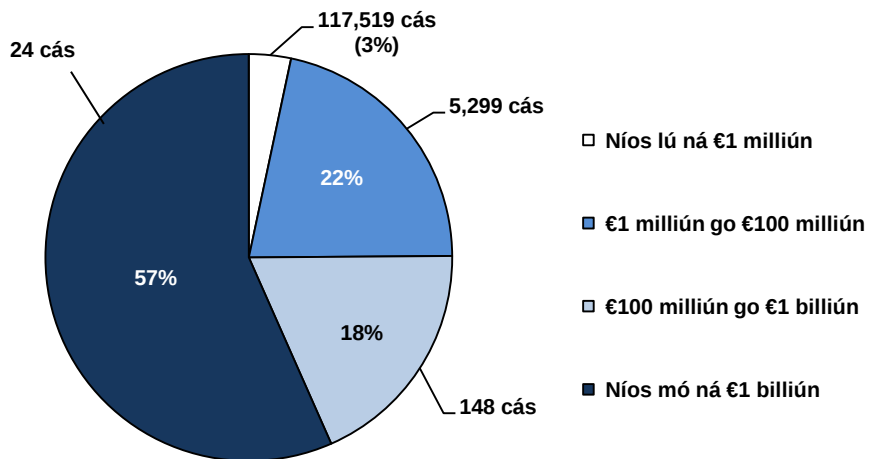
- Nótaí:
- a Áirítear anseo caillteanais a tugadh ar aghaidh, caillteanais agus liúntais chaipitiúla na bliana reatha.
 - b Sé earnáil sa chatagóir 'eile' is cúis le thart ar €12 billiún de na caillteanais atá ar fáil chun a fhritháireamh in 2011 - seirbhísí gairmiúla, eastát réadach, cóiríocht, leictreachas agus gás, gnó talmhaíochta agus mianadóireacht.

- 26.10** Is líon beag go leor íocóirí cánach faoi ndear céatadán mór den €205 billiún de chaillteanais agus liúntais chaipitiúla atá ar fáil chun a fhritháireamh in 2011 in aghaidh Cánach Corparáide, mar a léirítear i bhFíor 26.4. Léiríonn anailís de na hiarmhéideanna seo gur 24 cás is cúis le €116 billiún nó 57% den iomlán.

¹ Fritháiríodh beagnach €0.6 billiún de chaillteanais in aghaidh cánach ó bhlianta roimhe

- Bhí comhchailteanais agus liúntais chaipitiúla arbh ionann iad agus beagnach aon trian den iomlán a bhí ar fáil in 2011 (€67 billiún) ag cúig institiúid a bhí rannpháirteach sa Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (NAMA).¹ Tá an ráta ag ar féidir na cailteanais d'institiúidí atá páirteach i NAMA a úsáid, srianta.²
- Bhí chomhchailteanais agus liúntais chaipitiúla ar fáil ag 19 cuideachta eile in 2011 arbh fhiú €49 billiún iad. Bhain €31 billiún díobh seo le seacht gcuideachta san earnáil airgeadais agus árachais.

Fíor 26.4 Cailteanais agus liúntais chaipitiúla ar fáil don fhritháireamh, 2011

Foinse: Tuairisceán Cánach Corparáide 2011

Conclúidí

- 26.11** D'fhág cailteanais agus liúntais a úsáideadh in 2011 go raibh laghduithe measta €2.8 billiún i bhfáltais Chánach Corparáide.
- 26.12** Cuireadh mionsonraí cailteanas a thabhaigh cuideachtaí ina dtuairisceáin bhliantúla Chánach Corparáide roimh 2011 ar fáil do na Coimisinéirí Ioncaim, ach ní raibh taifead acu de luach carnach cailteanas a bhí ar fáil do chuideachtaí lena fhritháireamh sa todhchaí. Tugadh aghaidh air seo trí athrú a chur ar an bhfoirm tuairisceáin do Cháin Chorporáide in 2011 a cheangal ar chuideachtaí eolas níos iomláine a chur ar fáil ar na cailteanais a tugadh chun cinn ó thréimhsí cuntasáíochta níos luaithe. Ag éirí as an athrú ar an bhformáid, tá eolas níos fearr anois ag na Coimisinéirí Ioncaim le húsáid i réamhthuar agus i bpleanáil chánach.
- 26.13** Mheas na Coimisinéirí Ioncaim gurb ionann méid na gcaillteanas agus na liúntas caipitiúla a bhí ar fáil do chuideachtaí mar fhaoiseamh in aghaidh íocaíochta Cánach Corparáide in 2012 agus i dtréimhsí níos deireanaí, agus thart ar €183 billiún. Tá na cailteanais agus na liúntais atá ar fáil don fhritháireamh comhchruinnithe go dlúth i líon beag cuideachtaí. Ba chóir go gcuideodh athbhreithniú mionsonraithe na gcásanna seo leis na Coimisinéirí Ioncaim agus leis an Roinn Airgeadais agus tionchar dóchúil na gcaillteanas ar fháltais chánach todhchaí á mheas.

¹ Chumascadh dhá cheann d'institiúidí NAMA sa Chorporáid Éireannach um Réiteach Banc Teo. a chuaigh faoi leachtú i Feabhra 2013. Nuair atá an leachtú tugtha chun críche ní bheidh aon chailteanais atá fanta neamhúsáidte ann níos mó.

² Leasaigh an tAcht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (Acht NAMA) 2009 an tAcht Comhdhlúite Cánach 1997 chun úsáid cailteanas institiúidí rannpháirtíochta a shrianadh i dtréimhsí cuntasáíochta ag tosú tar éis gur ritheadh Acht NAMA. Is é an t-uasmhéid cailteanas ar féidir a úsáid i ngach tréimhse ná leath de na brabúis trádála barrachais ghrúpa thar cailteanas trádála grúpa don tréimhse sin, sa chaoi go mbeidh íosmhéid 50% de bhrabúis trádála grúpa fanta inmhuirir do cháin i ngach tréimhse.